

Thinget ønsker, at Regjeringen skal tage det under Overveielse, om der dog ikke i det Andragende, der henvises, skulde ligge Noget, der fortjente at komme i Betragtning, hvorimod der ikke er Tale om, at man derved opfordrer Regjeringen til at give Klagerne Erstatning, eller tilbagebetale dem de omtalte Skatter. Nu skal jeg villigt indrømme den ærede Rigsdagsmand for Holbæk Amts 2den Valgkreds (Tscherning), at naar der ikke for det enkelte Medlem fremstiller sig i et Andragende noget eneste Punkt, der i alt Fald efter hans Overbeviisning billigviis burde fremmes ved Regjeringens Foranstaltninger, mangler der Motiver til at stemme for Henviisningen; men er der blot eet saadant enkelt Punkt i Andragendet, er der efter min Mening tilstrækkelig Grund dertil, og et saadant Punkt troer jeg her at finde. Jeg seer ikke rettere end at, hvorledes man end maatte bedømme Spørgsmaalet om Tilbagebetaling af Skatter i Almindelighed, er Møllekylbshartkornet og den Byrde, der har hvilet paa det fra 1852 til 1862, Noget, der virkelig fortjener nærmere Opmærksomhed. I den ældre Lov om Møller af 3die Juni 1825 er det allerede udtalt, at Møllekylbshartkornet stod i et naturligt Forhold til Betydningen af Møllerettigheden, saaledes navnlig, at naar ved en ny Mølles Anlæggelse en ældre maatte siges at have lidt, skulde denne sidste Møllekylbshartkorn nedsettes. Dette Princip i Forordningen af 3die Juni 1825 er det samme, som Rigsdagen har ført videre frem ved Loven af 14de April 1852, hvor det er bestemt, at naar fra 1ste Januar 1862 fuldstændig Frihed i Mølle-næringen var indtraadt, skulde Møllekylbshartkornet overhovedet bortfalde. Det er saaledes stadigt anerkjendt, at mellem Møllekylbshartkornet og Møllerettigheden er der en nøie Forbindelse, idet Forordningen af 3die Juni 1825 vil, at Hartkornet skal synke, efter som Rettigheden forringes, og Loven af 14de April 1852 vil, at Hartkornet ganske skal bortfalde, naar den hele Mølleeret bortfalder. Nu skal jeg vel være enig med den ærede Rigsdagsmand for Holbæk Amts 2den Valgkreds i, at man i 1852, eller rettere sagt i 1851, da man her forhandlede det Udkast, der senere under 14de April 1852 blev Lov, troede at give Sagen en

Ordning, hvorved man tog noget Hensyn til Møllerne, idet man beredede dem en Overgangsperiode, og forsaavidt kan altsaa det ærede Medlem have Ret til at sige, at Sagen maatte anses for ordnet, men jeg vil dog tillade mig at henstille til det ærede Medlems og Andres Overveielse, om man ikke dengang har knyttet andre Forestillinger til denne Overgangsperiode for Møllerne, end dem, som senere viste sig at holde Stik. Man meente dengang, at man ikke ved saaledes fra 1852 at lade en vis større Frihed indtræde, skulde i det Væsentlige strax berede Møllerne den samme Tilstand, som de vilde befinde sig i, naar fra 1ste April 1862 den fulde Frihed var indtraadt. Man meente, at dette Tidsrum skulde være en virkelig Overgangsperiode, at der deri kunde ligge en Slags Skadesløsholdelse eller Udvøvelsen af et Billighedsprincip, men nu er den almindelige Mening omkring i Landet, at man har feilet heri, og at i Virkeligheden den almindelige Tilstand for Møllerne, strax eller kort efter at Loven af 1852 var emaneret, blev den samme, som man troede først vilde indtræde efter 1862, saa at altsaa den fuldstændige Mangel paa Beskyttelse, som finder Sted efter 1862, med Rette kunde siges allerede at være indtraadt i 1852. Er dette saa, forekommer det mig ogsaa at være den konsekvente Tanke hos Lovgivningsmagten og den konsekvente Udvikling af det Princip, der har været det levende her, at man maa betragte Møllekylbshartkornet, der først skulde bortfalde i 1862, som bortfalden ved Loven af 14de April 1852, og derfor forsaavidt revidere denne Overgangsperiode. Her have vi et Punkt, hvor der dog vistnok kan siges at være Noget, der egner sig til en praktisk Behandling, et Punkt, man kan tage for sig med Sikkerhed, da det ikke er grundet paa eller hænger sammen med ubestemte Forhold, der ikke lade sig oversee, uden de særegne praktiske Vanstokkeheder, som man ellers vilde fremhæve. Hvis man f. Ex. fandt, at det var rigtigt, at de Statsflatter, der i Overgangsperioden fra 1852 til 1862 ere hvede af Møllekylbshartkornet, skulde betales tilbage, saa vilde det ikke være umuligt at finde de Mænd, der have betalt Skatten, og altsaa have Krav paa Tilbagebetaling. Det er vel saa, at dette Beløb ikke vilde blive meget